

BEKNOPT OVERZICHT VAN DE FOTOCOLLECTIE VAN HET ARCHIEF GUILLAUME

1

Fotoalbum: reis naar Kongo van Guillaume, 1939

Twee fotokaders van Henri en mevrouw Guillaume

Nr. 1.1: Persoonlijke foto's: familiefoto's te Kongo (foto's en negatieven)

- voornamelijk van fauna en flora uit Kongo (bv. giraf)

Nr. 1.2: Persoonlijke foto's: evenementen te Brussel en Brusselse monumenten (monumenten voor Kongo, *Albert I,...*)

- Kongolese bezoeker bij de Iguanodons in het Natuurwetenschappelijk Museum te Brussel.
- Persoonlijke foto's uit Brussel

Nr. 1.3: Pioniersperiode en overblijfselen van deze periode. (Negatieven van opnamen van historische foto's en gravures)

- Pionier *Le Marinel*
- Transportkaravaan Matadi
- Karavaanweg in 1956
- Monument voor de slachtoffers van de bouw van de spoorweg Matadi-Leopoldstad

Nr. 1.4: Pioniersperiode. (Opnamen en negatieven van historische foto's en gravures)

- Stanley op 15,...jaar
- Koloniale pioniershuizen

Nr. 1.5: Pioniersperiode. (Historische foto's en gravures uit bijvoorbeeld de periodiek "*Le Congo Illustré*")

- Station van de SAB, 1891-1892.
- Graf *Vande Velde* (Kapitein, ±7/2/1888) van de gelijknamige Gebroeders Vande Veldestraat in Gent¹
- Luchtfoto's

Nr. 1.6 en 1.7: Reis van koning Boudewijn naar Belgisch Kongo (1955)

Auguste Buisseret (minister van Koloniën, Liberaal, 6 foto's), *Volter* (medewerker koning Boudewijn 1955), *Detry* (persattaché kabinet ministerie van Koloniën), *Labrique* (persattaché kabinet gouverneur-generaal), *Eugène Jungers* (ere gouverneur-generaal en voorzitter van OTRACO), *Harold d'Aspremont-Lynden* (minister van Afrikaanse Zaken, 1960-1961),

---

¹ ZIE OOK: Académie Royale des Sciences D'Outre Mer, Biographie Belge D'Outre-Mer, III, p.878

Wauthion (gouverneur van Katanga), *Antoon Spinoy* (minister van Defensie, BSP), *Siroux* (resident van Urundi), *Janlet* (directeur-generaal van het Paleis van Schone Kunsten)

Met bezoeken van *koning Boudewijn* aan Leopoldstad, Matadi, Boma, Banana, Coquilhatville, Luluabourg, Kamina (militaire basis), Elisabethville, Jadotville, Shinkolobwe (Uraniummijnen), Urundi, Ruanda, Bukavu en Stanleyville.

Nr. 1.8: Officiële bezoeken en feestelijkheden, 1957-1958

- Prominenten: *Pierre Ryckmans* (oud-gouverneur-generaal), *Paul Struye* (senaatsvoorzitter), *Camille Huysmans* (Kamervoorzitter), *Henri Cornelis* (gouverneur-generaal van Belgisch Kongo), *André Dequae* (minister van Buitenlandse Handel, CVP), *Leo Pétilion* (minister van Koloniën), *André Schöller* (vice-gouverneur-generaal), *Albert de Vleeschouwer* (minister van Landbouw, CVP)
- *Koningin Elisabeth* op bezoek voor de inhuldiging van een monument ter ere van Albert I te Albertstad, 1958
- Feestelijkheden en manifestaties ter gelegenheid van de 50ste verjaardag van de Unie tussen België en Belgisch Kongo, 1958
- Inauguratie van het nieuwe Amerikaanse consulaat-generaal in aanwezigheid van gouverneur-generaal *Leo Pétilion*, 1958
- Officieel bezoek van *de Sa Viana Rebelo*, gouverneur-generaal van Angola, aan Belgisch Kongo, 1957
- Oud-gouverneur-generaal *Pierre Ryckmans* op bezoek in Belgisch Kongo, 1957
- Oprichting van gemeenten te Leopoldstad, verkiezingen, 1957

Nr. 1.9: Varia (sport, pioniersperiode, politiek, 1958)

- Feestelijkheden vanwege de 50ste verjaardag van de Unie tussen België en Kongo, 1958
- Sportmanifestatie: Grand Prix de vitesse, Leopoldstad
- Inhuldiging heropgebouwd huis van ontdekkingsreiziger *Henry Morton Stanley* te Vivi
- Ceremonie voor het standbeeld van koning *Leopold II* te Leopoldstad
- Ceremonie ter gelegenheid van de inhuldiging van het monument ter ere van Stanley te Leopoldstad
- Admiraal Burke van de Verenigd Staten op bezoek in Belgisch Kongo
- Varia: prominenten: *Henri Cornelis*, *Scohy*, *Babilon* (gouverneur van de provincie Leopoldstad), *Barbier* (kabinetschef van de gouverneur-generaal), *Auguste Buisseret* (minister van Koloniën)

Nr. 1.10: Oproer van januari 1959

Met *Maurice van Hemelrijck* en gouverneur-generaal *Henri Cornelis*

- Foto's van vernielingen aan schoolinfrastructuur en openbare gebouwen
- Patrouilles van de "Force Publique" in de straten van Leopoldstad
- Foto van blanke kinderen en Kongolese soldaten
- Terugkeer naar het dagelijkse leven na het beëindigen van het oproer

Nr.1.11: De politieke weg naar onafhankelijkheid van Belgisch Kongo

Met *Patrice Lumumba*, *Joseph Kasa-Vubu*, *koning Boudewijn*, *Gaston Eyskens*, *Auguste De Schrijver*, *Walter Jean Ganshof Van der Meersch*, *Pierre Wigny*, *Albert Lilar*, *Henri Cornelis*, *Paul Kronacker*, *Albert De Vleeschauwer*, *Jean Ney*, *Gaignaux*, *Sadzo* en *Leo Pétillon*.

Foto's van onder andere:

- Gemengde danspartij op het bal voor de onafhankelijkheid
- *Patrice Lumumba* en medewerkers na een vertrouwensstemming
- Diner *Patrice Lumumba* met Belgische ministers
- Ontmoeting *Patrice Lumumba* en *Gaston Eyskens*
- Foto met *koning Boudewijn*, *president Kasavubu* en *premier Lumumba* (op de achtergrond)
- Spandoek met de tekst « *30 juin 1960 Indépendance du Congo* »
- Ondertekening van de onafhankelijkheid
- “*Chef-Medaille*”, inlandse chefs in dienst van de kolonie
- Historische toespraak van *koning Boudewijn* op 30 juni 1960 en de repliek van *premier Lumumba*
- Ceremonie voor het standbeeld van *Leopold II*
- Vuurwerk voor de onafhankelijkheid
- Uitzwaaien aftredende gouverneur-generaal *Henri Cornelis*

2

Nr. 2.1 Architectuur in Belgisch Kongo (1958, Leopoldstad,...): architecturale pareltjes uit de jaren 1950 in Belgisch Kongo. Twee tekeningen, beeld van *koning Leopold II* te Leopoldstad

Nr. 2.2: Sociaal

- *Koning Leopold III* op bezoek (na aftreden)
- Dansgroep met stoomboot “*Lippens*” (*Maurice*, gouverneur-generaal van Belgisch Kongo, 1921-1923 en liberaal prominent)
- *Sint-Nicolaas* op bezoek in Belgisch Kongo
- Eerste verkiezingen
- Luxeartikelen in warenhuis
- Kerststalletje met Kongolese figuranten

Nr. 2.3: Sociaal (Met *Dokters Karel Seghers* en *Gustave Bisala*, *Jean Ney*, directeur-generaal Onderwijs,1960)

- Universitair ziekenhuis Lovanium (apotheek, laboratorium, operatiezaal, ziekenkamer, eetzaal, radiologie) en andere ziekenhuizen
- Gemeenschapsonderwijs te Matete, Leopoldstad (schoolgebouwen, lessen, leerlingen)
- Administratie in de volkswijk Matete, Leopoldstad
- De vooruitgang geïnternaliseerd door middel van “*les évolués*”; Kongolese families in westerse huiselijke decors
- Ondervraging van een verdachte na het oproer van januari 1959, Leopoldstad
- Kongolese moderne kunst
- 5 prentkaartjes van Ruanda

Nr. 2.4 a en b: Etnisch - sociaal (foto's van "typische" voorbeelden van Kongolese rassen), traditie en folklore (dans en maskers) versus "voortgang" ("*Les évolués*"), fauna en flora (onder andere met boomsoort Baobab)

Opmerkelijke foto's:

- Kongolees koppel luistert naar de uitzending van de radio
- Eerste Kongolese haalt rijbewijs
- Het succes van het spaarboekje
- Onderwijs in een protestantse school
- Scouts
- Reünie van oud-kolonialen
- Persoonlijke foto's
- Koning *Boudewijn*
- Opening Radio Burundi

Nr. 2.5: Varia (Fauna en flora, etnisch, architectuur)

- De rivier de Kongo
- Architectuur: pioniershuis in Boma (uit metaal)
- Fauna en Flora (termietenheuvel, bamboe, lianen)
- Etnisch
- Mijnen
- Sabena

Nr. 2.6: Sfeerbeelden van het stroombekken van de rivier de Kongo ("Le fleuve")

- Emate, Evenaarprovincie
- Tshuapa
- Rivierstoomboten
- Ruzizi
- Coquilhatville
- Nyangwe
- Watervallen en stroomversnellingen
- Ituri
- Vissers
- Baden in de rivier
- Prauwen
- Fauna (pelikaan, buffel, apen, olifanten, nijlpaarden)

Nr. 2.7, 2.8 en 2.9: Beneden Kongo (Atlantische kuststreek); met nadruk op fauna en flora, architectuur, visserij, pioniersperiode

- Ontlading in haven van Matadi (1930)
- De stad Banana
- Opnamen van historische foto's uit de pioniersperiode (Boma, ziekenhuis, drukkerij, huizen, soldaten, Scandinavische officieren, gouverneurshuis, andere metalen huizen waarvan de delen uit België werden ingevoerd), monument voor de slachtoffers van de Karavaanroute
- Sociaal: doktersbezoek

3 Reproducties van Kongolese taferelen (map 1):

27 zeer grote reproducties van foto's, voornamelijk etnisch (typen, dans, folklore en maskers), rivierlandschappen, architectuur

4 Persoonlijke foto's van Henri Guillaume (map 2):

Familiefoto's: 20 stuks, groot en klein

5 Schilderijen:

- Nr. 22-0-04-32-21: Tafereel van Kongolees dorp

Beschrijving: Afrikaans zicht, rechts een hut, links palmbomen

Techniek: olieverf op de keerzijde van een unalietplaat

Datum: s.d.

Auteur: onleesbaar

Signatuur: linkerbenedenhoek

Formaat: buitenmaat lijst; 48 cm x 60 cm
binnenmaat lijst; 26,5 cm x 34 cm

Toestand: goed

Bewaring: 22-0-04-32-21

- Nr.-

Beschrijving: Ponte de Kalinka; zicht op een stuk land met bomen. Zwarte lijst

Techniek: olieverf op paneel

Datum: 1953

Auteur: Whyms

Signatuur: linksonder

Formaat: 77 cm x 169 cm

Toestand:

Bewaring: lokaal 22-tegen de muur tussen rek 3-4

- Nr.-

Beschrijving: Afrikaans, links drie hutten, in het midden een man werkende aan een rieten fuik, rechts zitten vijf personen tussen rotsblokken, twee fuiken liggen aan het water

Techniek: olieverf op de keerzijde van een unalietplaat

Datum: 1973

Auteur: Whyms

Signatuur: linksonder

Formaat: 61 cm x 270 cm

Toestand: unaliet is krom, het unaliet is aan de voorzijde genageld op vier panlatten, op de plaats waar de nagels zitten is de verf en preparatielaag weg, het schilderij zit niet in een lijst

Bewaring: lokaal 22-tegen de muur tussen rek 1-2

Namenlijst gefotografeerde personen

- Aspremont-Lynden d' Harold (CVP, minister van Buitenlandse Zaken, 1960-1961) *Nr. 1.6 en 1.7*
- Babilon (gouverneur van de provincie Leopoldstad) *Nr. 1.9*
- Barbier (kabinetschef van de gouverneur-generaal) *Nr. 1.9*
- Buisseret Auguste (liberaal, minister van Koloniën, 1954-1958) *Nr. 1.6 en 1.7*
- Cornelis Henri (gouverneur-generaal van Belgische Kongo, 1958-1960) *Nr. 1.8, 1.9, 1.10, 1.11*
- De Schrijver Auguste (CVP, minister van Kongo en Ruanda-Urundi, 1959-1960) *Nr. 1.11*
- de Vleeschauwer Albert (CVP, minister van Landbouw, 1958-1960) *Nr. 1.8, 1.11*
- Dequae André (CVP, minister van Buitenlandse handel, 1958 en minister van Koloniën, 1950-1954) *Nr. 1.8*
- Detry (persattaché kabinet ministerie van Koloniën) *Nr. 1.6 en 1.7*
- Eyskens Gaston (CVP, eerste minister, o.a. 1958-1961 met verschillende regeringen) *Nr. 1.11*
- Gaignaux (provinciegouverneur) *Nr. 1.11*
- Ganshof Van der Meersch Walter Jean (medeminister 1960-1961 voor Kongo in Afrika) *Nr. 1.11*
- Hemelrijck van, Maurice (CVP, minister voor Kongo en Ruanda-Urundi, 1958-1959) *Nr. 1.10*
- Huysmans Camille (BSP, Kamervoorzitter, 1954-1958) *Nr. 1.8*
- Janlet (directeur-generaal van het Paleis voor schone kunsten) *Nr. 1.6 en 1.7*
- Jungers Eugène (ere gouverneur-generaal en voorzitter van OTRACO) *Nr. 1.6 en 1.7*
- Kasa-Vubu Joseph (eerste president van het onafhankelijke Kongo) *Nr. 1.11*
- Koning Boudewijn *Nr. 1.6, 1.7, 1.11, 2.4a en 2.4b*
- Koningin Elisabeth *Nr. 1.8*
- Koning Leopold III *Nr. 2.1*
- Kronacker Paul, (liberaal, Kamervoorzitter van 1958-1961) *Nr. 1.11*
- Labrique (persattaché kabinet gouverneur-generaal) *Nr. 1.6 en 1.7*
- Lilar Albert (liberaal, vice-eerste minister, 1958-1961) *Nr. 1.11*
- Lumumba Patrice (eerste minister van Kongo) *Nr. 1.11*
- Ney Jean (directeur-generaal Onderwijs) *Nr. 1.11, 2.3*
- Pétilion Leo (gouverneur-generaal, minister van Koloniën, sinds 5 juli 1958, Technocraat in homogene CVP regering) *Nr. 1.8, 1.11*
- Ryckmans Pierre (oud-gouverneur-generaal) *Nr. 1.8*
- Sadzot *Nr. 1.11*
- Schöller André (vice-gouverneur-generaal) *Nr. 1.8*
- Siroux (resident van Urundi) *Nr. 1.6 en 1.7*
- Spinoy Antoon (BSP, minister van Defensie, 1954-1958) *Nr. 1.6 en 1.7*
- Stanley Henry Morton (ontdekkingsreiziger) *Nr. 1.4*
- Struye Paul (CVP, senaatsvoorzitter, 1950-1954) *Nr. 1.8*
- Wauthion (gouverneur van Katanga) *Nr. 1.6 en 1.7*
- Wigny Pierre (CVP, minister van Buitenlandse zaken, 1958-1961) *Nr. 1.11*
- Wolter (medewerker koning Boudewijn 1955) *Nr. 1.6 en 1.7*